

"กษัตริย์" อักษรศาสตร์

ประชาชนน้อยคนนักที่จะทราบว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นนักภาษาศาสตร์ที่เชี่ยวชาญพระองค์หนึ่ง ทรงรับสั่งภาษาต่างประเทศได้ถึง ๓ ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน ซึ่งในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ ทรงมีพระราชปฏิสันถารและพระราชดำรัสเป็นที่ยกย่อง

แม้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงเจริญวัยและประทับที่ต่างประเทศตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ แต่ในด้านภาษาไทยนั้น ทรงเป็นผู้ใช้ภาษาไทยได้อย่างลึกซึ้งเยี่ยงนักปราชญ์ ทรงระมัดระวังกับการใช้ภาษาไทยยิ่งนัก ทรงใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องชัดเจนเสมอ ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ดังเห็นได้จากพระราชนิพนธ์อันหลากหลาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระปรีชาสามารถในการใช้ศัพท์ที่สูงยิ่ง ทรงพิถีพิถันในการใช้ภาษา และทรงเข้าพระราชหฤทัย เกี่ยวกับรากศัพท์ของภาษาไทยที่ซับซ้อนเป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากทรงศึกษาภาษาบาลี - สันสกฤตอย่างลึกซึ้ง ถ้อยคำบาลีหรือประโยค ที่ปรากฏในพระราชนิพนธ์ พระราชดำรัส และพระราชกรณียกิจต่างๆ แสดงให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพทางภาษาของในหลวงอย่างยิ่ง ทรงเลือกคำที่สื่อความหมายได้ชัดเจนแต่เรียบง่าย เช่น "โครงการโรงเรียนพระดาบส" "โครงการแก้มลิง" "ป่าสามอย่างสี่ประโยชน์" "แก่งดิน" "เศรษฐกิจพอเพียง"

พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีทั้งผลงานแปลและผลงานที่ทรงพระราชนิพนธ์ด้วยพระองค์เอง พระปรีชาสามารถทางด้านอักษรศาสตร์ยังปรากฏในพระราชดำรัสและพระบรมราชวินิจฉัยต่างๆ ที่ทรงใช้ภาษาสั้นกระชับแต่มากด้วย ความหมายและกระทบความรู้สึกชวนให้ขบคิดอยู่เสมอ

